

Кафедра соціальної роботи та мовної підготовки

Схвалено:

На засіданні кафедри соціальної роботи та мовної підготовки

Протокол № 10 від 23 червня 2024 р.

Завідувач кафедри Лариса ОЛЕКСІЄНКО

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Вступ до фаху»**

Спеціальності: 231 Соціальна робота

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: «Соціальна робота»

Спеціалізація: _____

Розробники силабусу навчальної дисципліни:

Єфременко Аліна Григорівна – доцент кафедри **соціальної роботи та мовної підготовки**

Викладач:

Єфременко Аліна Григорівна – доцент кафедри **соціальної роботи та мовної підготовки**

Силабус розглянуто на засіданні кафедри **соціальної роботи та мовної підготовки**

Протокол № 10 від «23» червня 2024р.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	«Вступ до фаху»
Шифр та назва спеціальності	231 Соціальна робота
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредитів / 90 год Лекції: 24 Практичні заняття: 10 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	1 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://krm.maup.com.ua/methodical-support-of-educational-disciplines/

2. Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Єфременко Аліна Григорівна	
Науковий ступінь	Кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри соціальної роботи та мовної підготовки
Контактна інформація викладача:	
E-mail	efremenko@ki-maup.com.ua
Контактний тел.:	+380677534923
Телефон кафедри	(0536) 75-88-58
Портфоліо викладача	https://ki-maup.com.ua/department-of-social-work-and-language-training/

3. Загальна характеристика дисципліни

Ключові слова: соціальна робота, професійна адаптація, функції соціального працівника, вимоги до соціального працівника.

Мета курсу: забезпечити успішну професійну адаптацію майбутніх соціальних працівників, соціальних педагогів на основі вивчення ними основних функцій соціального працівника/педагога, вимог до його особистості, організації трудової діяльності.

Предмет курсу: формування теоретичних знань та практичних навичок професійної діяльності майбутніх соціальних працівників.

Програмні компетентності:

ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК-6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

СК-1 Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного)

Результати навчання:

ПРН-4 Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН-5 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки

ПРН-10 Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах

4. Зміст курсу:

Тема 1. Соціальна робота як наука і навчальна дисципліна.

Предмет, мета і завдання курсу, його місце в системі підготовки соціальних працівників. Принципи побудови і структура курсу. Особливості вивчення курсу. Організація навчального процесу у вузі. Характеристика біогенних, психогенних і соціогенних якостей людини. Предмет діяльності соціальних працівників. Специфіка і статус соціальної роботи як прикладної соціальної науки. Призначення соціальної роботи як навчальної дисципліни.

Тема 2. Структура соціальної роботи як виду практичної діяльності.

Загальна характеристика. Визначення соціальної роботи як виду практичної діяльності. Основна дефініція соціальної роботи, прийнята Міжнародною Федерацією соціальних працівників і Міжнародною Асоціацією шкіл соціальної роботи. Складові елементи у структурі соціальної роботи як виду практичної діяльності» (суб'єкт, об'єкт, зміст, управління, мета, функції, ресурси). Традиційні і нові категорії клієнтів соціальної роботи. Індивід, сім'я, група, громада як отримувачі соціальних послуг.

Тема 3. Складні життєві обставини як об'єкт діяльності соціальних працівників.

Поняття «складні життєві обставини». Чинники, що можуть зумовити складні життєві обставини. Повноваження органів законодавчої та виконавчої влади. Повноваження центральних та місцевих органів влади у сфері соціального захисту населення. Державні фонди. Неурядові організації. Система надавачів соціальних послуг. Заклади, служби, установи у соціальній роботі.

Тема 4. Мета, функції, зміст та завдання соціальної роботи.

Мета соціальної роботи. Функцій соціальної роботи. Суть організаційної, діагностичної, прогностичної, правозахисної, профілактичної, соціальномедичної, соціально-педагогічної, психологічної, соціально-побутової, комунікативної функцій соціальної роботи. Взаємозв'язок функцій та соціальних послуг. Матеріальні, інформаційні, трудові, фінансові, адміністративні, часові ресурси соціальної роботи.

Тема 5. Призначення соціальної роботи у суспільстві.

Види і особливості соціальних проблем. Суспільні і особистісні проблеми. Множинність і різнохарактерність соціальних проблем. Первинні (вроджені) і вторинні (набуті) потреби людини. Зумовленість соціальної роботи потребами індивідів. Соціальна безпека як складова національної безпеки держави. Складові елементи соціальної безпеки.

Тема 6. Основи професійної діяльності соціального працівника.

Особливості практичної підготовки. Професійні компетентності: знання, уміння (навички), цінності. Міждисциплінарний характер знань у соціальній роботі. Компоненти освітньої програми (цикли загальної і професійної підготовки). Дисципліни вільного вибору. Зміст практичної підготовки (види практик та їх завдання).

Тема 7. Цінності, уміння і навички соціального працівника.

Класифікація професійних цінностей соціальної роботи. Сучасні підходи до переліку визначальних цінностей соціальної роботи. Характеристика основних умінь соціального працівника.

Тема 8. Функції і професійні ролі соціального працівника.

Характеристика основних функцій соціального працівника. Відмінність між офіційними, задекларованими та латентними (прихованими) ролями. Групи ролей соціальних працівників (загальна характеристика).

Тема 9. Надання соціальних послуг як основний вид діяльності соціального працівника.

Поняття «соціальні послуги», «базові соціальні послуги», «надавачі соціальних послуг», «отримувачі соціальних послуг». Основні цілі надання соціальних послуг. Основні принципи надання соціальних послуг. Система отримувачів соціальних послуг, система надавачів соціальних послуг. Класифікація соціальних послуг: за типами, залежно від місця надання, залежно від строку надання

Тема 10. Соціальна робота і суміжні професії.

Проблеми професійної взаємодії та розмежування сфер діяльності спеціалістів суміжних професій. Соціальна робота, педагогіка та психологія: спільне та відмінне. Особливості проблем, які складають предмет діяльності соціального працівника, педагога, психолога.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, комп'ютери, системи он-лайн тестування, платформа дистанційного навчання.

5. Політика курсу:

Лекційні та практичні заняття проводяться у аудиторіях Інституту та/або з використання технологій дистанційного навчання на платформі Zoom.

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених політикою оцінювання.

Тестування проводиться з використанням автоматизованих систем онлайн-тестування в синхронному або асинхронному режимах. Кількість балів за тест визначається відповідною системою в залежності від критеріїв (складності питання, наявності декількох правильних відповідей на питання тощо)

Робота на практичних заняттях передбачає опрацювання лекційного матеріалу та виконання практичних завдань.

Самостійна робота також передбачає виконання двох завдань: написання есе та .

Відвідування практичних занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених практичних занять відбувається в індивідуальному порядку під час консультацій (в очному режимі або в режимі on-line на платформі Zoom).

Система оцінювання та розподіл бюджету часу:

Поточний контроль

Тема / завдання	Форма контролю (звітності)/ макс. Кількість балів	Бюджет навчального часу			Примітки
		Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента	
Тема 1.	ПР-2	2	1	3	
Тема 2.	ПР-2	2	1	3	
Тема 3.	ПР-2	4	1	3	
Тема 4.	ПР-2	2	1	3	
Тема 5.	ПР-2	2	1	3	
Тема 6.	ПР-2	2	1	3	
Тема 7.	ПР-2	2	1	3	
Тема 8.	ПР-2	2	1	3	
Тема 9.	ПР-2	4	1	3	
Тема 10.	ПР-2	2	1	3	
Підсумкове тестування	T-40				

Есе «Я -соціальний працівник у сфері.....»	Е-10			10	
ІНДЗ	ОК 2-30			16	
Всього:	100	24	10	56	

Умовні позначення: Т – тестування, ПР – робота на практичних заняттях, Е – написання есе, ІНДЗ - індивідуальне навчально-дослідне завдання.

Підсумковий контроль:

Формою підсумкового контролю дисципліни є диференційований залік, який проводиться викладачем у академічній групі на останньому занятті з дисципліни в усній формі з урахуванням балів накопичених студентом під час вивчення дисципліни.

Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи:

Есе

Написання студентами есе на тему «Я -соціальний працівник у сфері.....» передбачає написання невеликого за обсягом прозового твору, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки студента з приводу майбутньої роботи у різних сферах діяльності соціального працівника і не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми.

Есе оцінюється у 10 балів.

ІНДЗ. Реферат на тему.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) має за мету сформувати у студентів перші навички навчально-дослідної діяльності з певної теми дослідження, формування культури академічної доброчесності, навички оформлення академічних текстів тощо.

Тему ІНДЗ студент обирає довільно і самостійно на початку вивчення дисципліни.

Тематика ІНДЗ:

1. Професійні якості соціального працівника
2. Зміст основних принципів Кодексу етики соціального працівника та їх реалізації у практичній соціальній діяльності
3. Сфери та напрями діяльності соціального працівника
4. Психологічні та морально-етичні якості соціального працівника.
5. Професійна компетентність соціального працівника
6. Комунікативні професійно значущі якості соціального працівника
7. Єдність змісту і технологій у формуванні комунікативної компетентності соціального працівника
8. Спілкування як спосіб взаємодії людей: правила спілкування
9. Типи вимог до фахівця як необхідний компонент процесу спілкування
10. Напрями професійного самовдосконалення соціальних працівників
11. Форми професійного самовдосконалення соціальних працівників
12. Професійні ролі соціального працівника
13. Кваліфікаційні вимоги до соціального працівника
14. Етика соціального працівника
15. Взаємовідносини між соціальним працівником і клієнтом.
16. Стандарти етичної поведінки і шляхи її впровадження.
17. Професійні знання та вміння соціального працівника
18. Сфери професійної діяльності соціального працівника

19. Професійний портрет соціального працівника
20. Соціальний працівник: особистість і професія

Критерії оцінювання ІНДЗ:

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	2 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	10 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	4 бали
Разом		30 балів

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
68 - 74	D	задовільно	
60 - 67	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика академічної доброчесності:

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших курсантів (студентів, слухачів);
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань курсантів (студентів, слухачів).

6. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Вступ до спеціальності : методичні рекомендації / [автор-упорядник Зозуляк-Слущик Роксоляна Василівна]. Івано-Франківськ : НАІР, 2022. 145 с
2. Лукашевич М. П. Соціальна робота: теорія і практика : навч. посіб. 2-ге видання. К. : Каравела, 2023.
3. Все про соціальну роботу : навч. енциклопед. словник-довідник / за наук. ред. В. М. Пічі ; [уклад.: Н. М. Гайдук, Л. Є. Клос, О. Я. Бік, В. М. Піча]. 3-тє вид., перероб. та допов. Львів : Новий Світ2000, 2020. 618с.
4. Наталія Сайко Вступ до спеціальності «Соціальна робота»: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Соціальна робота» / Н.О. Сайко, – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2017.
5. Процес підготовки фахівців соціономічної сфери: формування професійних компетентностей / С.Б. Фурдуй, О.Д. Замашкіна, В.О. Маніта // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 28. Том 4. С. 194-199. <http://hdl.handle.net/123456789/1554>
6. Правові основи соціальної роботи. URL: <http://www.moodle.socosvita.kiev.ua/moodldata/filedir/8b/6d/8b6dc2dacb0fb9986aed75be2cf416e292ce839f>
7. Єфременко А., Стегній П., Задорожна Н. Актуальні аспекти особистісно-професійних характеристик соціального працівника у взаємодії з різними категоріями клієнтів: виклики, стратегії та ефективність. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2024. № 6.

Допоміжні:

1. Європейська соціальна хартія (переглянута). Хартія РС. 1996 р.
2. Європейський кодекс соціального забезпечення . Рада Європи. 1964 р.
3. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с
4. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» : конспект лекцій (2017)/ укладач: В. П. Павленко. Суми : Сумський державний університет. 84 с

Інформаційні ресурси:

1. Сайт Міністерства соціальної політики: <https://www.msp.gov.ua/>
2. Сайт Національна асоціація соціальних працівників <https://xn--80azhh.net/>